

Я. Д. Малкіна, аспірантка кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу

Науковий керівник: **Ю. К. Семениченко**, канд. екон. наук, доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», м. Київ, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМИ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ БАНКІВ УКРАЇНИ

Ключові слова: напрями аналізу, банківські розрахунки, оцінка, податкові зобов'язання.

Здійснення аналізу результатів діяльності банку спрямовується на формування результативної інформації, яка слугує базою для управлінських рішень щодо коригування напрямів роботи, запобігання розвитку негативних тенденцій і створення сприятливих умов для прогресивного сталого розвитку, а також виявлення невикористаних внутрішніх резервів та потенційних можливостей. У процесі аналізу розрахунків за податковими зобов'язаннями банків України обґрунтовуються варіанти спрощення облікових процедур, їх автоматизації, оцінки витрат на людський ресурс, задіяний у таких розрахунках.

Податкові механізми треба досліджувати за такими напрямками вивчення зовнішнього середовища (на макрорівні); дослідження ефективності (на мікрорівні) бухгалтерського обліку та контролю банківських розрахунками за податковими зобов'язаннями, як це проілюстровано на рис. 1.

Рис. 1. Основні напрями аналізу банківських розрахунків за податковими зобов'язаннями
Джерело: розроблено автором.

Аналіз бухгалтерських процедур можливо подати як експертну оцінку рівня їх ускладнення в частині розрахунку та доцільності деталізації в управлінському обліку з метою оптимізації методики обліку банківських операцій за податковими зобов'язаннями. Мова йде про баланс між максимізацією рівня надійності обліку з максимальною деталізацією даних та мінімізацією трудомісткості ведення такого обліку та інших пов'язаних витрат фінансових ресурсів.

Економіко-статистичний аналіз вивчає ступінь вільно залучених коштів, податкові зобов'язання у вигляді авансів, відстрочених податкових активів та інші випадки сплати податкових платежів до моменту настання їх нарахування. Йдеться про вартісний та відносний вимір попередньо вилучених коштів банку на рахунки бюджету.

Фінансово-економічний – спрямований на вивчення доцільності розширення масштабів діяльності банку, обґрунтування напрямів диверсифікації операцій з погляду досягнення найнижчого рівня податкового навантаження.

У процесі аналізу діяльності центрів відповідальності обґрунтовуються напрями справедливого розподілу повноважень працівників, компенсаційної винагороди з метою налагодження внутрішнього клімату та досягнення найвищого рівня продуктивності трудових ресурсів. Аналіз передбачає перегляд посадових обов'язків, оцінювання суттєвих змін законодавства. Таким чином, аналіз центрів відповідальності стосується визначення залежності внутрішніх функціональних обов'язків відносно трансформаційних змін у податковому полі – зовнішніх чинників впливу на банківські установи. Аналіз стабільності правового поля може носити як порівняльний, так і прогнозований характер.

При здійсненні маркетингового аналізу вивчаються майбутні можливості розвитку банку з погляду інвестицій в оптимізацію оподаткування чи перерозподілу функціональних обов'язків. Інформація, отримана за результатами маркетингового аналізу банківських послуг на ринку України призначена для розширення напрямів діяльності й має враховувати доцільність введення обліку з боку внутрішнього фінансово-економічного аналізу.

За періодичністю проведення аналізу виділяється разовий та періодичний аналіз. Разовий аналіз проводиться епізодично, і зазвичай пов'язується з конкретними передумовами (у разі зміни керівництва, акціонерів, форс-мажорних обставин). Періодичний – аналіз, проводиться систематично через певний інтервал часу. Він буває щоденний, тижневий, місячний, річний.

У процесі аналізу важливо врахувати своєчасність отриманої інформації, її релевантність, доцільність. Сукупність цих критеріїв становить основу для ефективного прогнозування та контролю рівня витрат банку на ведення обліку податкових зобов'язань.

УДК 658

Я. М. Єрошенко, здобувач вищої освіти

Науковий керівник **Ю. М. Перетяцько**, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ВИЗНАЧЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Ключові слова: класифікація, вартість підприємства, класифікаційні ознаки.

Інтеграційні економічні явища, які нині можна спостерігати у світі, наближають економіку України до міжнародних стандартів ведення бізнесу. Незважаючи на значний рівень корумпованості та недосконалість законодавства України, українські підприємства є інвестиційно-привабливі як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. Першочерговим кроком, який передуює вкладенню коштів (інвестуванню) є визначення вартості підприємства, що наразі набуває особливої актуальності, оскільки неправильна оцінка вартості підприємства може зумовити понесення додаткових витрат чи навіть спричинити нераціональне вкладення коштів, тобто обраний об'єкт інвестування є нерентабельним.

Питання оцінки вартості підприємства досліджувалося в наукових працях значного кола як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, серед яких варто виділити: М. Чумаченко, Р. Каплан, І. Бланк, В. Панков, Ю. Брігхем, Д. Хан, О. Стоянова, Г. Філіна, О. Брезницька, А. Аканов, О. Хімюн, А. Ющенко, А. Турило, І. Левчак, Е. Хеферт, Дж. Мурін, К. Багацька, Л. Лейфер, Н. Абулаєв, М. Федотова, В. Кулик, Л. Малярець, О. Ридзевська, А. Шишкін, Н. Якупова, Н. Смирнова та ін.

Попри значний науковий доробок, не досягнуто консенсусу щодо найбільш доцільного та доречного визначення економічної категорії «вартість підприємства», що зумовлює необхідність у подальших дослідженнях. Також не запропоновано якісну класифікацію вартості підприємства, що є досить необхідним для інвесторів при прийнятті рішень щодо інвестування.

На думку М. Корягіна, під терміном «вартість підприємства» варто розуміти об'єктивну величину, що розраховується на підставі облікової та ринкової інформації у певний час і за якою може бути досягнута угода купівлі-продажу [1, с. 124]. Цей підхід, на наш погляд, є обліковим, оскільки визначення вартості підприємства формується на основі показників бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства.

Н. Якупова розуміє під «вартістю підприємства» рівноважну ціну, яка є всезагальним еквівалентом при переході права власності на підприємство [2, с. 116], а А. Шишкін –